

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

Quid peccet qui aliquid omittit in Missa? Cap. 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

CAPUT V.

Quid peccet, qui aliquid omittit,
vel addit in Missa.

§. I.

*Pramittitur obligatio, quam inducunt
Rubricæ Missalis.*

Rubricarum, aliæ sunt Præ-
ceptivæ, Directivæ aliæ. illæ
obligant ad mortale ex genere suo:
nisi excusat parvitas materiæ, vel
inadvertentia: hæ, cum sint de con-
silio, non obligat, saltem; sub mor-
tali Difficultas autem est in traden-
da regula, qua dignoscatur, has esse
præceptivas, illas non item.

2 Ex multis dictis a Gavanto
in hanc rem, colligi posset hæc
regula.

a Delug. de Euch. d. 20 ser. 4. n. 104
March. de ord. tr. 3. p. 3. c. 6. Gavant. in
Rubr. Miss. p. 3 tit. II. b Gav. ib.

regula. Illæ Rubricæ, in quibus dicitur graviter, vel gravissime peccari à transgressore, & illæ, in quibus agitur de integritate Sacrificii, vel Sacramenti, & illæ, in quibus Doctores communiter cognoscunt gravitatem, sunt præceptivæ, atque adeo eas non observans, peccat mortaliter; ceteræ sunt, vel prope præceptivæ, vel dubiæ, vel mere directivæ, atque adeo non peccat transgressor.

3 Vides hanc regulam non esse admodum expeditam? Expediior ergo est illa, quam affert Marchinus, a Delugo, b aliique. Omnes rubricæ sunt, ut tales directivæ; & solum illæ censendæ sunt præceptivæ, quæ continent, seu notant aliquid, quod alias ex jure, vel ex legitima consuetudine graviter jubetur, vel ipsæ Rubricæ expresse sub mortali præcipiunt. Ratio hujus regulæ est, quia ex una parte, Rubrica nihil aliud ex se est, nisi mera quædam

a March. *ibid.* b Delugo *ibid.*

quædam manu ductio circa ea, quæ dicenda faciendaque sunt, rubro colore solita scribi; & ex alia, si aliunde etiam à conditore ipsarum Rubricarum, qui tandem est summus Pontifex, habeatur, quod id quod notatur, sit de præcepto, non potest tale non esse.

3 Hinc Rubricæ de servando jejunio ante celebrationem Missæ, De integritate Sacrificii, De loco celebrandi, De præmittenda Confessione, De Ara consecrata, De vestimentis, instrumentisque Sacris, De materia Sacramenti, id est Pane triticeo, Vinoque de vite, De pane azimo in Ecclesia Latina, De reverentia tanto Sacrificio debita, & si quæ alia sunt similia, merito sunt præceptivæ, quia vel à luce naturæ, vel Divino Christi Domini, vel Ecclesiastico præcipiuntur.

5 Contra Rubricæ De orando ante, vel post Missam: De numero Orationum, De servando officio duplici primæ Classis, vel secundæ, &

simi-

simili
ab ulli
sine or

9 E

hæ cu

tu, ad

Gavan

gligen

perpet

servare

tur con

7 Ex

turanis

in Eccl

est. gra

V. & C

verre h

dari in

8 Po

bendo

a Gar

n.13.

b Piv

mum ter

Deereto a

similibus, cum non præcipiantur
ab ullo jure, solum erunt directivæ
sine onere peccati mortalis.

9 Excipe Primo, ne negligentur
hæ cum scandalo vel ex contemp-
tu, ad quem contemptum reduci
Gavantus nullam intolerabilem ne-
gligentiam, qua quis non curat eas
perpetuo, seu, ut plurimum, non
servare; hinc enim implicitè vide-
tur contemnere.

7 Excipe Secundo, ne negligan-
tur animo inducendi novum ritum
in Ecclesia, hoc enim, per se grave
est, graviterque prohibitum à Pio 6
V. & Concilio Tridentino, c Ad-
verte has etiam exceptiones fun-
dari in secunda parte regulæ datæ.

8 Porro ex hac regula, & ha-
bendo semper præ oculis parvitatē,
Z vel

a Gavant. in Rubr. Miss p. 3. t. II.
n. 13.

b Pius V. in iio Missalis. Quo pri-
mum tempore. c Trident. sess. 12. in
Decreto de observand. &c.

vel gravitatem materiæ, quod est universale in omnibus præceptis, facile colligemus, quid in singulis Rubricis sentiendum sit, Quoniam vero, id in toto hoc opere sparsim à nobis factum est, solum aliqua huius loci, propositique tituli propria, breviter addemus.

§. II.

Ne quid omittatur in Missa.

Nihil omittendum in Missa: qui secus faxit, per se mortaliter peccat. Ratio est, tum antiquus Ecclesiæ sensus, & praxis, tum auctoritas Tridentini, & Pii V. tum rei ipsius nota gravitas.

2 Dico (per se) nam, ut modo inuimus, semper aliquid excusabit levitas materiæ, sicuti etiam leviter culpabilis inadvertentia, vel ignorantia, quæ perfectè item excusabit, si perfectè, & omnino fuerit inculpabilis. Discutramus per aliquam

aliqua, unde & alia similia decerni possint.

De Omissione aliquorum, quæ recitanda sunt in Missa.

3 **O**mittere illud (*enim*) in verbis Consecrationis Calicis. putant aliqui *a* mortalem esse culpam mihi, & aliis *b* multis, præciso contemptu, non videtur mortalis, quia in omissione unius particulæ, quæ non est de substantia Consecrationis, nõ apparet gravitas. Immo si ex contemptu omittatur non esse certum, an sit mortale, docet Sotus, & si quidem etiam contemptus potest esse veniale ex parvitate materiæ. Audi eundem ibidem disputantem de levibus vocum corruptionibus Si fieret (inquit) ex negligentia, quârumvis crassa, & supina

Z 2

cor-

a Apud Suar. de Sacr. dist. 59. sec. 1. §. Sed quæres. *b* Apud eund. Sotus in 4. d. 1. quest. 1. art. 8. §. Si autem.

corruptio hac, atque alia eiusmodi par-
va non esset nisi veniale. Imo quam-
vis non adhibeatur diligentia profe-
rendi in finale *M. meum*, vel si forte
non proferatur *Tim* verbo est, nullam
profecto culpam incurri. Deus enim
non est tamistarum minutiarum ob-
servator. Hæc Sorus.

4. Omittere unum verbum in
Canone esse mortale, aliqua affir-
mant: Sed certe, licet minor omis-
sio sufficiat ad constituendum mor-
tale in Canone propter ejus reve-
rentiam, quam in aliis *Missæ* parti-
bus, tamen omittere unum, aut al-
terum verbum nō excedere lineā
levitatis, meriti dē communiter cen-
sent Doctores. ^a Unde recte suar. ^b
^b omittere tempore verbi gratia
Paschali, quæ interponenda sunt in
oratione *Communicantes*, vel in
oratione, Hanc igitur, docet non es-
se mortale; idemq; de omittente a-
liquem Sanctum ex iis, qui in Ca-

none
^a Cum *Suar. de Sacr. d. 18. sect. 3. §.*
Teo primo circa finem, b Suar. ib.

non ponuntur, docet Filliucius,
 § Omittere Symbolum Apo-
 stolicum, quando est dicendum, vel
 Gloria, vel unam alteramve oratio-
 nem, vel propter paritatem ratio-
 nis Evangelium ultimum, non est
 mortale ex levitate materiæ.

6. Idem erit, si Sacerdos solem-
 niter celebrans omitteret legere
 Evangelium, vel Epistolam, dum
 Diaconus, vel Subdiaconus can-
 tat: quamvis enim Rubricæ, sive
 præceptivæ, ut aliqui dicunt, sive
 directivæ, ut alii putant, ordinans
 ejusmodi submissam electionem a-
 talis tamen privatæ lectionis omis-
 siores exigua videtur.

Immo Sanchez e probabiliter do-
 cet,

Z 3

a Filliuc. 2. 1. tr. 5. cap. 5. n. 155. b De-
 lug de Euch. d. 20. sect. 4. num. 104.
 c Idem ib. d. Apud Dianam. p. 5. tr. 13.
 ref. 95. e Sanchez lib. 7. conf. cap. 2. du.
 13. num. 3. ex Navar. & alijs citatis à
 Diana p. 2. tract. 1. ref. 42. & p. 5 tra.
 13. ref. 95. contra Sàciatum ab eodem.

cet, Sacerdotem celebrantem cum Diacono, & Subdiacono melius facturum, si dum hi cantant Epistolā & Evangelium, ipse attente audiat, nec secrete recitet. Ratio esse potest, quia de una parte Rubrica monens debere recitare, est solum directiva, & ex alia, Epistola, & Evangelium in Missa solenni sunt partes Ministrorum non Sacerdotis Celebrantis; sicut ergo Officiū in choro recitantes a satisfaciunt solum devote audiendo lectiones, Capitula, Orationes, &c. quæ alii, juxta choralternationem, soli dicunt, immo non bene facerent si recitarent, quia obmurmurando aliis essent forte molesti, ita in casu nostro devotius Sacerdos audiet.

Quod dixi, extendo libens ad Gloria, Credo, & Prophetias Sabbati Sancti, aut Passionem Domini, & similia, quæ in majore hebdomada, & in Missa solenni ab aliis a Celebrante

a Sanch. ibi Suar. t. 2. de Rel. lib. 4. de orat. c. 12. nu. 8.

brante cantari solent, par enim ratio de his, ac de illis esse videtur.

*De Omissione Oblationis, & obiter de
Particulis consecrandis, quæ post
oblationem apponun-
tur.*

Omittere oblationem Hostiæ, vel Calicis sine dubio grave & quid est, ut etiam omittere infusionem modicæ aquæ in Calicem, pertinent enim hæc magis proximè ad Sacrificium, & ad mysterium.

8. Sed quid faciet Sacerdos, si post Offertorium, hoc est, facta oblatione Hostiæ grandioris, superveniat Sacrista vel alius, qui afferat alias Particulas consecrandas ad communicandum populum?

Bonacina *b* inclinatur, dictas particulas tunc non posse consecrari,

Z 4

Possent

a Doctores max citandi, & passim.

b Bonac. de Sacr. d. 4 q. ult. punct. 2. num. 6.

Possevinus *a* posse, idque, vel eas offerendo de novo, vel etiam non offerendo, Gavantus *b* posse quidem consecrari, sed satis esse, si mēte offerantur. Addit tamen id non debere fieri, si afferantur remotē ab oblatione Hostiæ grandioris, puta post Præfationem.

9. Dico breviter duo Primo posse consecrari, & quidem cum Gavanto expeditius esse, & tutius, si ex iterum offerantur, oblatione mente concepta tunc enim, & jam ponitur substantia oblationis, & ordo Missæ nequaquam turbatur.

10. Dico secundo, me non approbare, quod addit Gavantus, nam si, id potest fieri proximē ad oblationem, non apparet ratio convincens cur non possit & remotē.

11. Dicit fortasse Gavantus, si afferantur remotē ab oblatione multæ ceremoniæ, & Orationes, quæ dicuntur super Oblata, non

erunt

a Possevin. de off. curati c. 2. num. 1.
b Gavant in Rubr. Miss. p. 3. t. 10. n. 12.

erunt dictæ super has particulas
tarde allatas.

Respondeo, sufficere, quod ejus-
modi orationes, actionesque exhi-
bitæ fuerint super Hostia grandio-
re, ad quam allatæ hæ particulæ
sunt accessorix. Id quod à culpa
gravi excusabit, ut in simili mox di-
cam numer. 13. A veniali vero, si
qua esset excusare poterit populi
communicaturi commoditas, vel
ne palam reprehendatur Sacrista,
qui tarde particulas attulit, vel
quid simile.

*De Omissione Signorum super Parti-
culas consecratis.*

12 Sacerdos quidam statim, at-
que Particulas Hostiamque
grandiorem consecravit, Pixidem
Particulas dictas continentem in-
tra Sacrarium, seu Tabernaculum
inclusit, Immo aliquando statim
eas dedit alteri Sacerdoti, quas po-
pulo communicaturo in alio Altari
Z s distri-

distribueret, & sic omiffa sunt fupereas confueta figna, & orationes. Factum ne id ritè eft? Non effe ritè factum, docet Delugo, *a* & merito, debuerunt enim ejufmodi particula remanere fuper Aram confecratam coram Sacerdote, faltem ufque ad Communionem inclusive. Ratio eft, quia cum hæc faciant unum Sacrificium cum Hoftia grandiore, non debent ante Sacerdotis Communionem, quando Sacrificium completur, diftrahi à Sacrificio.

13. Non puto tamen illum Sacerdotem peccaffe faltem mortaliter: nam quamvis egerit contra Rubricas difponentes, quod, tunc illæ particulae ponantur fuper Corporale, ante Calicem, aut in aliquo vafe retro poft Calicem, nihilominus cum remaneat Hoftia grandior veluti ceteras repræfentans, qua cõfummari perfecte poteft Sacrificiũ, non videtur res gravis, abefle par-

vas.

a Delugo de Euch. dift. 20. fec. 1. num. 69.

vas. Quod si adfuit necessitas expediendi Communionem populi, prædictum Sacerdotem excusatum omnino fuisse, nullus dubitat.

De Omissione ritus proprii.

14 **R**itus Missalis Romani à Pio V. editi observandos esse in Ecclesia Latina ab omnibus, iussit idem Pius, *a* confirmavitque Clemens, *b* & Urbanus, *c* uterque Octavus; excipit tamen eos, quibus in aliqua particulari Ecclesia forte contingat alios Missæ ritus observare, idque sive ex prima institutione per Summum Pontificem facta inde à ducentis annis, sive ex antiqua consuetudine per similes ducentos annos usurpata, quos quidem, quamvis, ut dico, excipiat, permittit nihilominus iisdem, ut eum licen-

Z 6 tia

a Pius V. in princip. Missalis. Quo primum tempore. *b* Clemens VIII, ibid. Cum Sanctissimum. *c* Urbanus VIII. ibid. Si quidem est,

ria Episcopi, vel Prælati, totiusque Capituli possint dictos Missalis Romani Ritus amplecti.

15. Iam, ex hac concessione oritur dubiū, *Æquid faciet Sacerdos Romani* (ut claritatis gratia sic loquar) Ritus, si inveniatur in loco, ubi servatur Missale, non Romanū: in Ecclesia v. gr. Ordinis Carmeliti, vel in Templo Ambrosiano Mediolani, & contra. Quid faciet Sacerdos Carmelita, vel Ambrosianus, in Ecclesia, ubi servetur Missale Romanum.

16. Non loquimur autem hic, ut vides de Ritu universali Ecclesie Latinæ, vel Græcæ, quoad Azimū, vel fermentatum, & similia, de hoc enim satis superque egimus in Opusculo de expediēda Communionē, sed de his Ritibus satis accidentalibus in Ecclesia eadem Latina diversis, quoad quasdam Orationis Ceremonias, Rubricas, & Quatuor dictis rem expedio.

17 Dico

¶ C. 2. §. 6.

17. Dico Primo. Sacerdos, qui est membrum alicujus Ecclesiæ, si-
vè Romani, siue Ambrosiani Ritus
v. gr. sine controversia tenetur ser-
vare Ritum etiam accidentalem
inibi inceptum. Ratio est, quia, ut
ibidem a diximus, quilibet tenetur
Ritum in sua Ecclesia receptum cu-
stodire.

18 Hinc etiam fit, ut qui ex una
Ecclesia transeat in aliam, & domi-
cilium ibi figat, animo ibidem per-
petuo manendi, vel etiam manendi
b per majorem anni partem, teneatur
ejusdem Ecclesiæ Ritus serva-
re, quia jam ejus est membrum, &
pars. Quare Sacerdos Romanus
si fiat v. g. Carmelita, vel Mediola-
nensis Ecclesiæ, vel contra, Ritum
susceptæ Ecclesiæ amplecti de-
bet.

19. Dico Secundo, si Sacerdos
propriæ Ritus v. gr. Ambrosiani per

Z 7

tran-

a Opusc. de exped. com. cap. 2 §. 6. b
Ceninch. de Euch. quæst. 74. art. 4. d.
4. num. 115.

transitum inveniatur in territorio,
ubi servatur Missale Romanum, vel
Sacerdos communis Romani Ri-
tus, si transeat per territorium, ubi
servatur Missale non Romanum, po-
test, & vel Ecclesiæ suæ Ritum, vel
Ritum loci, per quem transit, in
Missa, & Officio, ut liber, observa-
re. Ratio est eadē, quam *b* ibidem
diximus, quia est probabilissima
sentētia, peregrinum posse se acco-
modare legibus, & cōsuetudinibus
loci, per quem transit, si velit, non
tamen teneri, si quidem potest sui
loci consuetudines sequi.

Dixi (Sacerdos communis) pro-
pterea, quæ mox addam.

20 Dico enim Tertio. Quod
si Religioso Romano rāseunt per
dictum territorium diversi Ritus,
contingat Sacrum facere in Eccle-
sia sui Ordinis ibidem existente, in
qua

a Coninch. de Euch. quest 83. ar. 1.
n. 268. & q. 74. art. 4. d. 4. n. 11. Prep.
3. p. q. 73. ar. 4. d. 5. n. 190. *b* Opusc. de
exped. com. loc. cit.

qua servatur Ritus Romanus, quales multæ solent esse in huiusmodi Diœcesibus, ut contingit in Mediolanensi, tunc talis Religiosus debet servare Ritus Romanum, quamvis in tota Civitate alius Ritus observetur. Ratio est, quia cum in Ecclesia talis Ordinis servetur Missale Romanum, ipse vero sit membrum talis Ordinis, illi se debet conformare.

21. Dico Quarto. Si Sacerdoti Romano transeunti per Diœcesin ubi servatur Ritus Romanus, contingat Sacrum facere in Ecclesia ubi servatur Ritus diversus; teneatur ibi Romanum Ritus servare, non vero potest diversum, v.g. Carmelitarum. Ratio ducitur ex dictis. 1. quia illud privilegium de sequendo diverso Ritu à Romano, solum est pro Carmelitis, non vero pro aliis.

22. Sed quid faciet Sacerdos Romanus, si inveniatur in Ecclesia v.g. Carmelitana, velitque Sacrum facere

facere, nec superat copia Missalis Romani? Respondeo. Auctor huius essem, ut, si non adsit causa, abstineret à celebrando, quia hi Ritus, licet accidentales, judicantur tamē alicujus momenti, atque adeo à suis custodiendi. Si adsit causa, pensetur gravitas causæ, diversitasque Ritus suscipiendi, & juxta dicenda numer. 30. fiat quod expedire judicabitur.

Illud certè mihi accidit, cum essem junior, quod invitatus ad celebrandum in die festo in Ecclesia Carmelitana, cū progressus essem ultra in Sacro, adverti Missale, quo utebar, esse Ordinis illius, nec posse sine aliqua astantium admiratione Romanum petere: unde judicavi, ex tali causa, illo tunc, & non Romano uti, mihi licuisse.

Omissa enī, & quæ ratione suppleri debeant.

¶ **S**i quis paululum in Missa procedens advertat se aliquid

quid omisisse, obligatur ne id repetere?

Et quidem cum essem Novitius, & in Sacristia forte adessem, vidi Sacerdotem quemdam satis scrupulosum, qui, quia per inadvertentiam omisit legere Evangelium, quod eo die legendum erat in fine Missæ, loco Initii Sancti Joannis, voluit illud, spoliatus Sacris vestibus, in Sacristia legendo, supplere, immò, & Ministrum admonuit, ut sibi legenti præsto esset, quia erat dies festus de præcepto. Sed jam, ex tunc, adverti superfluum religionem, nec Evangelium privatim recitarum potuisse esse partem publici Sacrificii.

24. Dico igitur cum Suario non esse regulariter reperendum, quia id non potest commode fieri, & turbaretur Missæ ordo.

25. Dixi (regulariter) si enim de substantia sit id, quod omisum est, ut ali-

a Suar. de Sacr disp. 85. sect. 2. §. 2. in genere.

414
Missalis
or huius
absti-
Ritus,
ur tamē
o a suis
enserur
e Ritus
da nu-
judica-

cum es-
s ad ce-
cclesia
s essem
le, quo
ec pos-
niratio
judica-
& non

ppleri

Missæ
se ali-
quid

ut aliquid v. gr. pertinens ad consecrationem, debere reperi, certum est. Monet tamen Coninch, *a* quando Sacerdos est in progressu Sacri, ne facile sibi persuadeat aliquid omisisse; in iis enim, quæ saepe recitamus, difficulter propter coheræntiam verborum, vel parum quid omittitur sine advertentia. Recte: nam experimur non raro difficilius non recitare posse Orationem v. g. Dominicalem omittendo duo, vel tria verba in ejus medio, quam integrè proferendo.

26 Dixi iterum (regulariter) nam si quis dum secretè orat, certo, post pauca verba, advertat, se aliquid notabile, quamvis accidentale omisisse, puto eum Suasio *b* non esse inconveniens, immo necessarium, tunc repetere, quia id, & commode fieri potest, nec in tali casu notabiliter turbaretur Missæ ordo.

Quid

a Coninch. de Euch. q. 83. ar. 5. n. 18. *b* Suar. de Sa. disp. 85. sect. 2. §. 3. in genere.

Quid enimurbationis est, si certo advertens me non dixisse, v.g. Orationem Communicantes dicendam in die Paschatis . paullulum progressus regrediar ad eam recitandam? Nota illud (paullulum) & illud certo) & illud (dum secrete orat) nam in orationibus publicis valde modicus deberet esse progressus, ut regredi ad supplendum obligaretur Sacerdos, quia in publicis facillimum esturbationis, & populi admirationis periculum.

An propter Impotentiam omitti aliquid possit in Missa?

27 **V**el ante inchoatam Missam praevidetur impotentia, vel ipsa inchoata. Deficit v.g. aqua, quae misceri debet cum vino. Id potes praevidere, antequam Missam incipias, vel ipsa incepta, quando v.g. urget tempus miscendi.

28 Si ante praevidetur, regulariter,

riter,

riter, debet Missa ~~omitti~~. Dico,
regulariter, nam si res sit parvimo-
menti, ut si prævideretur deesse
Campanulam, vel tertium cereum
in elevatione accendendum, tunc
non esset Missa facile omittenda,
maximè pensato incommodo,
quod oriri tunc forte posset ex Mis-
sæ omissione.

28. Si non prævideretur ante, est
pariter distinguendū: si enim, quod
deficit, est de substantialibus, idque
prævideatur, in cœpta Missa, sed ante
consecrationem, potius est *missa*
omittenda, quam proseguenda,
quia melius est non celebrare, quàm
celebrare indebite: si vero adven-
tatur defectus post consecrationem,
prosequi omnino Missam debes, e-
cum non sit Sacrificium incomple-
tè relinquendum.

30. Quod si quod deficit non sit
de substantialibus, tunc servanda est
illa

a *Suar de Sacr. disp. 85. sect. 2. cita-
ta.* b *Idem ibidem sec. 1. initio.* c *ibi-
dem.*

illa regula, ut pensata gravitate,
vel levitate rei, quæ deficit, in com-
modo, quod sequitur, scandalo,
quod oriri possit, &c. id facias,
quod melius tibi videbitur. Nec
scrupulosè te geras, nam quod-
cumque, bona fide, in illa turbatio-
ne facias, coram Deo factum bene
censebitur. Immo hæc est univer-
salis doctrina, in similibus pertur-
bationibus, etiam in rebus gravissi-
mis, atque adeo etiam in Missæ
substantialibus, quam tradit ex
Navarro, & Silvio, Diana, *b* & ratio
esse potest, quia ea, quæ bona fide
sunt in illa perturbatione, non
presumuntur ita deliberatè facta,
ut saltem ad mortale pertingant.
Cetera huc pertinentia, partim di-
cta sunt sparsim in toto hoc Opere,
partim in loco proprio dicentur,
cum de Defectibus in Missa occur-
rentibus agemus infra toto Capite
octavo.

§. III.

a Ibid sec. 2. §. I. igitur. *b* Diana
de iur. 14. res. 70 fine.

§. III.

Ne quid addatur in Missa.

Dico pari; immo majori ratione, nihil esse addendum in Missa. Majori, *a* inquam, Tum quia ex genere suo gravior est culpa commissionis, quam omissionis, tum quia hic est majus periculum superstitionis; cum facilius, immo & gravius superstitio fiat addendo, quam omitendo; Tum quia expressius id caveretur à Tridentino, & Pio V. supra *b* citatis. Non tamen deest hic excusatio ducta ex parvitate materiae, & inadvertentia, ut similiter dictum est in precedentibus.

Nihil addendum in Orationibus.

Hinc infero Primo Sacerdotem; si non ad mirandam
Ricum

a Suar. de Sacr. d. 33. sect. 2. §. Dico tertio. *b* §. 1.

Ritum Missæ (sic enim, ut ex dictis constat, graviter sine controversia peccaret) sed ut privata persona, etiam dum secretè orat, adderet in Missa aliquam Orationem v.g. Pater, & Ave, Psalmum David, vel quid simile propter suam peculiarem devotionem, peccaturum, quia addit aliquid, quod non est in Missa, licet propter levitatem materiæ, non nisi venialiter.

3. At S. Franciscus Xaverius Indiarum Apostolus, ex Vita ejusdem apud Lucenam, a ante Communionem, addebat orationem a se latinè compositam pro conversione Indorum, quæ, pro curiosis, hæc est.

*Æterne Deus, omnium rerum
Creator, memento Infidelium ani-
mas te, solum creasse, quas ad ima-
ginem, & similitudinem tuam fecisti.
Ecce Domine in opprobrium tuum
eis ipsis implentur Inferni. Memento
Domine.*

*a Lucena in vita S. Xaverii lib. 5.
cap. 5.*

Domine Iesu Christi filii tui, qui sanguinem tuum tam liberaliter effundens, pro illis passus es, Ne permittas Domine, eundem Filium tuum Dominum nostrum à Paganis amplius contemni, sed precibus Sanctorum electorum tuorum, & Ecclesie Beatissimæ eiusdem Filii tui Sponsa placatus, recordare misericordie tue, & obliuisci Idololatriam, & infidelitatis eorum, fac ut ipsi quoque agnoscant, quem misisti Iesum Christum filium tuum Dominum nostrum, qui est Salus, Vita, & Resurrectio nostra, per quem saluati, & liberati sumus, cui sit gloria per infinita secula seculorum, Amen.

Respondeo. Fortasse id obtinuit à Sancta Sede. Quid si ipse, utpote Summi Pontificis in his Regionibus legatus, sibi id indulget? Quid si Sanctus vir, divina inspiratione, id fecerit?

4. Audiui quemdam propugnans tempore S. Xaverio, dicentemque eum ante Tridentinum, & Pium V. apud Indos fuisse. Nam Concilium

lium Tridentinum conclusum fuit
sub Pio IV. a anno Domini 1563
& Pij V. supra dicta Constitutio pro-
diit anno 1570. Sanctus autem Xa-
verius ad Indias appulit anno 6 Do-
mini 1542. ibique vita gloriose de-
functus est, anno c 1552.

Sed est minus sufficiens excusa-
tio. Primo, quia adhuc non dubuit
Sanctissimus Vir recedere in re tam
gravi ab ordine Missæ tot annos ab
Ecclesia recepto Secundo ante mul-
tos annos id cautum à Sacris Con-
ciliis etiā fuerat. In Concilio Car-
thaginensi tertio, convocato an-
no 397. (quod licet fuerit Provin-
ciale, confirmatum tamen, fuit in
sexta Synodo Generali Trulli) sic
habetur. *e Nemo precibus aliunde de-*

A a

scrip-

a Bellarm. in Cronologi c. Lucena in
vita Xaverij lib. I. c. 12. d. Idem lib. 10.
c. 27 e Vide Mauritium de Gregorio
in Margarito Conc. Tr. seu Coll.
Conciliorum. f Conci. Carth. 3.
can. 23.

scriptis utatur, nisi prius eas cum inferioribus fratribus contulerit. Et in Melevitano, quod fuit sub Innocentio Primo habitum, ab eodemque confirmatum anno 408. caveatur a huiusmodi preces debere esse à Prudentibus tractatas, & in Concilio, vel Synodo approbatas.

5 Infero Secundo, in Orationibus, seu Collectis, qui nominant Regem, Reginam, filiosve, non tunc facere: excusantur tamen à mortali ex levitate materiae, & alicubi ex antiqua consuetudine iam praescripta.

Nihil addendum in Canone.

6 Infero Tertio, in Canone à Regulacibus non esse nominandum suum Generalem, sed Episcopum loci *b* (loci, inquam, non sacerdotis, quod notetur pro peregrinantibus) *c* Sitamen illum aliquando.

a Concil. Carth. 3. can. 13. b Concil. Melev. ca. 12. c Gavans. in Rub. Miss. p. 233. 8. nu. 1. litt. N.

quando nominant, non putopcc-
caturus (leve enim id, ex se est) nisi
venialiter.

7 At Sacra Congregatio decia-
ravit *a*, esse mortale. Respondeo,
tunc ita fore, cum fiat, vel ad mu-
tandum ritum, vel ex contemptu
Episcopi, vel quid simile: ceterum
non putoid, quod ex se leve est, Sa-
cram Congregationem voluisse
sub mortali præcipere. Rodriquez
b docet non peccari mortaliter ab
eo, qui ignorat hanc declarationem
esse authenticam. Rectè. Cum igi-
tur hætenus non constet esse au-
thenticam, etiam ex hoc capite
confirmatur nostra sententia.

8 In eodem Canone Pium V.
concessisse nominari Regem in Hi-
spaniis, notat Gayantus ibidem.

9 Infero Quarto, similiter non
Aa 2 lice-

a Apud eundem, & Dianam p. 2.
nr. 14. Res. 40.

b Rodr. in Summa tom. 4. c. 51. nm.
1, apud cit. Dia.

licere addere in Canone nomin
Sanctorum, etiam Patroni locis.

Patet à fortiori, cum nec fieri
debeat in Litaniis, à quod intelli-
gendum de publicis coram populo.

Hinc hac occasione adverte, nec
per se idem licere, in Confessione
generalis, quæ dicitur initio Missæ;
Per se (inquam) nam ceterum satis
levis materia est, & usurpari à Re-
gularibus nominando suum San-
ctum Patriarcham sine scrupulo
non raro video.

*Nihil addendum in instrumentis Sa-
cris. Vbi de Duplicata Palla.*

10. Nf. ro Quinto Quid dicen-
dum de eo, qui adderet ali-
quid præter consueta in Sacro Mi-
nisterio? Et quæstio esse solet, de
iis, qui adhibent. Pallam, alteram
quidem pro cooperiendo Calice, ut
mo.

a Sacra Rituum Congreg. 22. Mart.
631. apud Gavant. in Man. Epi. V.
1 Litania n. 5.

moris est; alteram vero ad recipien-
dam Sacram Hostiam supra Corpo-
rale, ipso uno Corporali non con-
tenti.

De hac re non nisi verba Gavan-
ti hic juvat exscribere. *Qui duplicem
adhibent Pallam (inquit) a alteram
pro Calice, alteram pro Hostia, appro-
bante, ut aiunt, Summo Pontifice, non
sunt reprehendendi non tamen imitan-
di sunt ab aliis sine Pontificia facultate;
esset enim additio Ritus, quæ est à
Pio V. prohibita.* Hæc Gavantus. Et
rectè, si enim id Pontifex concessit,
locus non est quæstioni.

CAPUT VI.

Quales Missæ à Capellano, vel Sa-
cerdote sint recitandæ.

Missæ vel celebrandæ sunt
ex devotione, vel ex stipen-
dio.

² Gavant. in Rubr. Miss p. 2. tit. 1.
nu. 1. liz. M. fina. A a 2